SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy czynią dobro”
zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:
a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:
a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:
a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:
a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
a) posiadł wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	**bardzo dobra**	**dobra**	**dostateczna**	**dopuszczająca**	**niedostateczna**
1. Modlitwy, pieśni	• dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania	• dokładna znajomość tekstu, melodii	• dobra znajomość tekstu, melodii	• niezbyt dokładna znajomość tekstu	• fragmentaryczna znajomość tekstu	• brak jakiejkolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	• wykonane wszystkie zadania • staranne pismo • własne materiały • ilustracje itp.	• starannie prowadzony • wszystkie zadania	• zapis staranny • luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	• ćwiczenia czytelne • braki w zadaniach (do 40% tematów)	• pismo niestaranne • liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	• brak podręcznika
3. Prace domowe	• staranne wykonanie • treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach • dużo własnej inwencji • twórcze	• merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem • staranne • czytelne • rzeczowe	• wskazują na zrozumienie tematu • niezbyt twórcze	• powiązane z tematem • niestaranne	• widać próby wykonania pracy • na temat	• praca nie na temat • brak rzeczowości w pracy • brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	• wiadomości zawarte w podręczniku • wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język • używanie prawidłowych pojęć	• wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem • odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	• wyuczone na pamięć wiadomości • uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami • potrzebna pomoc nauczyciela	• wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć • odpowiedź niestaranna • częste pytania naprowadzające	• słabe wiązanie faktów i wiadomości • chaos myślowy i słowny • odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy • dużo pytań pomocniczych	• brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	• uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	• uczeń zawsze przygotowany do lekcji • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie	• stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	• mało aktywny na lekcjach	• niechętny udział w lekcji	• lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	• wielokrotnie pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)	• starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania • przejawia postawę apostolską	• niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
I. Czynię dobro	• wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3) • opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), • wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji. • podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzia, lecz jako Ten, kto kocha, • podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6) na przykładzie Piotra, • podaje prawdę, że wiara jest łaską darem od Boga (A.3.1), niezasłużonym przez człowieka, • uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez czynienie dobra, podejmowanie codziennych obowiązków i modlitwę. • podaje prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych próśb ze względu na naszą wiarę, • przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) na przykładzie setnika, • wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien…”.	• charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), • uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu, • charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności, • uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), • wskazuje dziedziny życia rodzinnego, w których możemy wzorować się na Świętej Rodzinie, • wyjaśnia, że osobista relacja z Bogiem ma wpływ na relacje w rodzinie.	• podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka, • uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia. • podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi, • interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza, • uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia. • uzasadnia, że działania człowieka skierowane ku dobru prowadzą do zbawienia, • uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi. • wymienia owoce zaufania Jezusowi, • interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika, • charakteryzuje postać setnika jako poganina, • uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą.	• określa własne rozumienie szczęścia, • określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia, • interpretuje tekst hymnu Magnificat, • interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy, • uzasadnia, że Święta Rodzina może i powinna być wzorcem godnego i świętego życia naszych rodzin.	• interpretuje teksty biblijne mówiące o wzajemnych relacjach osób tworzących Świętą Rodzinę.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	• podaje prawdę, że Jezus wychodzi do ludzi ze swoim słowem, by dać im szansę zbawienia, • podaje przykłady, w jaki sposób realizować słowo Boże w swoim życiu, • wyjaśnia znaczenie symboli ewangelistów, • uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie, • przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa w porządku chronologicznym (A.13.3), • uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże oraz nauczanie Kościoła (A.10.3), • prezentuje pozachrześcijańskie świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), • zestawia wydarzenia biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17) obecność Jezusa w Kościele, • charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas, • uzasadnia, że przebywanie w obecności Boga w niebie ma swój początek już na ziemi.	• uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże (A.10.3), • wyjaśnia pojęcia: „Ewangelia”, „ewangelie synoptyczne” (A.10.1), • przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2) – Ewangelia, • charakteryzuje specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii (A.13.5), • prezentuje biblijne i patrystyczne świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), • omawia teorie negujące historyczność Jezusa i przedstawia kontrargumenty (A.13.2), • w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę.	• wyjaśnia, że poznanie i przyjęcie słowa Bożego prowadzi do zmiany życia, • wymienia sposoby objawiania się Boga: w słowie Bożym (A.5.1), • omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa, • w skrótowej formie przedstawia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie, • interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa i Jego pozostaniu wśród ludzi.	• uzasadnia konieczność troski o rozwijanie słowa Bożego w swoim sercu, • interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa, • uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa”.	• prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów, • wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
III. Historia zbawienia: Jezus Chrystus	• wyjaśnia pojęcie: przypowieść (A.10.1), • omawia przypowieść: o siewcy, o domu na skale, o talentach, o zabłąkanej owcy, o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (A.13.6), • wymienia miejsca, w których słuchamy słowa Bożego, • podaje prawdę, że Boże słowo jest fundamentem, na którym ma budować własne życie, • podaje prawdę, że wszystkie zdolności są darem Boga i należy je pomnażać, • wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), • wskazuje znaczenie dóbr materialnych w życiu chrześcijanina (C.7.5), • wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze, • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), • charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), • definiuje pojęcie „cud”, • wymienia sposoby Bożego objawienia w Jezusie Chrystusie (A.5.1) – wybrane cuda: przemiana wody w wino, rozmnożenie chleba, uzdrowienie epileptyka, uzdrowienie opętanego, • wskazuje przyczyny zła (A.7.2), • podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech oraz prawdę, że Bóg poszukuje grzesznika, • podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie.	• podaje cechy przypowieści jako gatunku literackiego (A.9.5), • dokonuje aktualizacji faktów związanych z wybranymi wydarzeniami Nowego Testamentu (A.13.16), • wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o królestwie Bożym (A.13.7), • wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle Bożego wezwania (C.10.5), • omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11), • omawia przypowieść o dziesięciu pannach (A.13.6), • omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), oczekiwanie na oblubieńca odnosi do powtórnego przyjścia Chrystusa, • wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę, • interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa (D.2.2), • uzasadnia, że Bóg poszukuje człowieka, ponieważ go kocha, • omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4) – królestwo Boże przemienia świat, • w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2).	• uzasadnia, że aby słowo Boże mogło wydać plon, konieczne jest zaangażowanie człowieka, • wyjaśnia, na czym polega bezinteresowny dar serca i uzasadnia jego wartość, • określa, na czym polega roztropność i nieroztropność, • wymienia sposoby powrotu do życia w łasce Bożej i warunki trwania w niej, • uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa, • wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów, • omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem, • wskazuje, że Boża miłość jest skierowana do każdej osoby indywidualnie, • charakteryzuje sposoby Bożego poszukiwania.	• wyjaśnia, dlaczego słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego, • uzasadnia, dlaczego warto rozwijać swoje umiejętności, • uzasadnia, że zbawienie osiągamy, wykorzystując dary, które nam powierzono, • omawia przesłanie perykopy o ubogiej wdowie. interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda, • wyjaśnia symboliczne znaczenie ziarna gorczycy i kwasu chlebowego we wzroście duchowym, • uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy, a jego rozwój dokonuje się w historii ludzkości.	• charakteryzuje postawę człowieka budującego swoje życie na słowie Bożym, • przygotowuje plan akcji charytatywnej uzasadnia, że cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego i ogłaszaniem królestwa Bożego • uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach : małżeństwo i kapłaństwo	• wskazuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne odnoszące się do sakramentu święceń, • wyjaśnia pojęcia: rady ewangeliczne (A.10.1), • podaje, że przygotowanie do przyjęcia sakramentów obejmuje formację zarówno w zakresie wiedzy, jak i postaw, • opisuje, czym jest sakrament małżeństwa (B.9.1), • przedstawia motywy przyjęcia sakramentu małżeństwa (B.8.4), • przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentu małżeństwa (B.3.3), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny (E.1.2), • wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), • wymienia przejawy miłości rodziców do dziecka, • wylicza trudności oraz korzyści płynące z posiadania licznego potomstwa (rodzeństwa), • wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi, • wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w rodzinie (E.1.5),	• opisuje, czym jest sakrament święceń (B.9.1), • przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń (B.9.2), • przedstawia sakrament święceń jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.9.3), • przedstawia konsekwencje egzystencjalne bierzmowania (B.5.3), • omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), • przedstawia sakrament małżeństwa jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.8.5), • omawia liturgię sakramentu małżeństwa (B.3.4), • przytacza wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), • podaje przykłady autorytetu osób dorosłych, • wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C.5.1), • omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym i społecznym (E.1.4),	• wymienia konsekwencje wynikające z przyjęcia sakramentu święceń i ślubów zakonnych, • wyjaśnia znaczenie sakramentu święceń w życiu chrześcijańskim, • omawia sposoby przygotowania do poszczególnych sakramentów, • określa odpowiedzialność szafarzy przed Bogiem za właściwe przygotowanie kandydatów do sakramentów, • interpretuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), • wymienia symbole związane z sakramentem małżeństwa, • wyjaśnia znaczenie sakramentu małżeństwa w życiu chrześcijańskim, • charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę, • potrafi wyjaśnić wartość różnorodności relacji w rodzinie wielodzietnej, • charakteryzuje szczególne relacje pomocy i troski w rodzinie wielodzietnej, • uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych, • omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka,	• charakteryzuje, na czym polega życie zakonne według rad ewangelicznych, • omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego, • wyjaśnia, na czym polega godne udzielanie i przyjmowanie sakramentów, • wymienia i charakteryzuje różnice w pojmowaniu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych, • charakteryzuje zmiany w modlitwie od dzieciństwa do chwili obecnej, ,	• wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim, • uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania, • wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
IV. Spotkanie z…: małżeństwo i kapłaństwo	• określa, czym jest rodzicielstwo (macierzyństwo i ojcostwo), • wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) rodzicielskiej, • wyjaśnia, na czym polegają naturalne metody planowania rodziny (C.5.12), • ocenia osiągnięcia biotechnologii w perspektywie nauki Kościoła (C.5.5), • definiuje, co to jest antykoncepcja i wymienia jej rodzaje.	• uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), • uzasadnia zło antykoncepcji (C.5.13) i wylicza jej skutki uboczne, • uzasadnia zło zapłodnienia *in vitro* (C.6.2), • wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1), • uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4).	• wyjaśnia, czym jest NaProTechnologia, • podaje, że naturalne planowanie rodziny stanowi styl życia, • wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie *in vitro*, • wymienia postawy wynikające z prawdziwej miłości kobiety i mężczyzny.	• definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego i wylicza jego przyczyny , • argumentuje sens życia zgodnie z naturą, • uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość.	

SEMESTR II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
V. Moje zasady	• podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować, • wskazuje przyczyny nieszczęść i zła (C.1.5), • przedstawia skutki zła (A.7.4), • określa istotę prawdziwej wolności, • podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), • podaje przykłady nadużywania wolności, • wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), • wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), • wymienia, co pomaga dokonywać wyborów między dobrem a złem, • przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), • definiuje pojęcie uczciwości, • podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia, • wymienia, co można stracić przez nieuczciwość. • uzasadnia ochronę własności (C.7.1), • definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo, • wskazuje przyczyny zła (A.7.2), • dostrzega i opisuje związek między kłamstwem i oszustwem, a poniżaniem człowieka jako podmiotu i przedmiotu kłamstwa (C.7.3), • wymienia najważniejsze uczucia i określa, czym są, • wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi,	• opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo naturalne, wartości, sumienie, powinność moralna (C.2.1), • rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), • wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), • omawia sposoby kształtowania sumienia (C.2.5), • uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej (E.1.2) oparte na prawdzie, • uzasadnia wartość prawdomówności (C.7.2) i dotrzymywania danego słowa, • charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8) w sferze emocji, • omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4),	• uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych, • charakteryzuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych, • wyjaśnia, czym samowola rożni się od wolności, • podaje przykłady funkcjonowania sumienia (prawidłowe i nieprawidłowe działanie), • wykazuje różnicę w postępowaniu z przymusu i własnej woli, • uzasadnia, że wybór dobra prowadzi do szczęścia dla pojedynczego człowieka i wszystkich ludzi, • wyjaśnia, dlaczego człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych, • uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym, • podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia, • definiuje, czym są uzależnienia, i wyjaśnia, na czym polegają,	• uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność, • uzasadnia konieczność formacji sumienia i wskazuje, na czym powinna się opierać, • analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka, • analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka,	• określa, na czym polega relatywizm moralny, uzasadnia • wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje, • potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
V. Moje zasady	• wskazuje na najważniejsze zagrożenia wynikające z uzależnień dzisiejszej młodzieży: alkoholizm, narkomania, hazard, fonoholizm, siecioholizm, pornografia, gry komputerowe (C.8.2), nikotynizm, zakupoholizm, • wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), • wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6), • wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci, • wyjaśnia szkodliwość hejtu.	• wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne (C.8.1), • argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych.	• charakteryzuje skutki uzależnienia, • określa szkodliwość narkotyków, • wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktowania się przez Internet, • podaje zasady właściwego korzystania z Internetu, • charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym.		

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
VI. Dzieje Kościoła	• wyjaśnia, dlaczego Bitwa Warszawska stoczona w dniach 13–25 sierpnia 1920 r. jest nazywana cudem nad Wisłą, • ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości chrześcijańskiej Polski: cud nad Wisłą, akt oddania Polski Maryi i Jej Sercu w roku 1946 i jego owoce (E.5.7), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu narodu (E.1.2), • wyjaśnia, na czym polega miłość do Ojczyzny (E.1.6), • podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa, • wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji, • podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty diecezjalnej (E.2.12),	• wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), • opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego i bolszewickiego (E.3.10), • charakteryzuje postawę bł. kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny, • uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), • wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne,	• ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości, • określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm, • uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny, • wymienia i omawia przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego, • podaje najważniejsze fakty związane z obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski, • podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, • wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii), • opowiada historię swojego kościoła parafialnego,	• wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę, • charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie, • wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym, • charakteryzuje charyzmat wybranej grupy parafialnej,	• charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej, • omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji,

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
VI. Dzieje Kościoła	• definiuje pojęcie parafii podaje, kto do niej przynależy, • wymienia i opisuje formy zaangażowania świeckich w życie parafii (grupy dziecięce i młodzieżowe) • podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła (E.1.2), • opisuje możliwości i podaje przykłady apostolstwa w rodzinie (F.2.1), • podaje prawdę, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa, • omawia, na czym polega chrześcijańskie świętowanie niedzieli i spędzanie wolnego czasu (C.4.5), • podaje przykładowe postawy moralne związane z przeżywaniem niedzieli (C.4.6), • wyjaśnia ewangelizacyjne znaczenie praktykowania tradycji chrześcijańskich (zwyczajów, obrzędów).	• podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty parafialnej (E.2.12), • wyjaśnia, że parafia jest jednocześnie jednostką administracyjną Kościoła i wspólnotą wiernych, • definiuje pojęcie Kościoła domowego, • opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego, • wskazuje na zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), • uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe.	• charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy, • wyjaśnia, dlaczego niedziela jest nazywana pierwszym dniem tygodnia, • uzasadnia, dlaczego niedziela jest dniem wolnym od pracy, a poświęconym na spotkanie z Bogiem, • wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno- narodowego.	• przygotowuje plan na wspólną niedzielę z rodziną.	• podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	• prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – św. brat Albert, • wskazuje sposoby pomocy osobom chorym i cierpiącym (C.5.6), • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: chorych, samotnych, biednych, wykluczonych społecznie (F.2.3), • podaje przykłady, w jaki sposób może kształtować odwagę, • wymienia najważniejsze fakty z życia św. Jana Pawła II, • wskazuje na wydarzenia, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9) – wybrane zasługi Jana Pawła II dla Ojczyzny i narodu polskiego, • podaje miejsca i formy kultu związanego z osobą błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, • podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), • opowiada, w jaki sposób Polacy czcili Maryję w różnych okresach historycznych.	• prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – ks. Józef Stanek, Natalia Tułasiewicz, Marianna Biernacka, • wskazuje najważniejsze fakty z życia wybranych świętych z czasów II wojny światowej (E.4.1), • podaje przykłady współczesnych chrześcijan, przeżywających cierpienie w duchu wiary (A.13.15), • podaje przykłady, w jaki sposób można połączyć świętowanie uroczystości Matki Bożej, Królowej Polski z Narodowym Świętem Trzeciego Maja.	• charakteryzuje postawę br. Alberta wobec ubogich, • interpretuje słowa św. br. Alberta „powinno się być jak bochen chleba…”, • podaje przykłady pomocy bezdomnym współcześnie, • opowiada o męczeństwie św. Maksymiliana Kolbe, • podaje przykłady inicjatyw podejmowanych przez Polaków związanych z osobą św. Jana Pawła II, • wymienia najważniejsze fakty z życia ks. Jerzego Popiełuszki, • charakteryzuje wpływ jego nauczania dla kształtowania narodowych postaw Polaków, • uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętym męczennikiem, • podaje, genezę ustanowienia uroczystości Matki Bożej Królowej Polski, • uzasadnia, że jest ono wyrazem wdzięczności za Bożą opiekę, jakiej doświadczają Polacy za pośrednictwem Maryi, • wyjaśnia przesłanie hymnu Bogarodzica oraz treść wybranej pieśni maryjnej.	• podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki, • opowiada o heroizmie życia wybranych świętych II wojny światowej, • uzasadnia, że kult Jana Pawła II ma wpływ na postawy Polaków wobec wiary i Ojczyzny, • interpretuje tekst z Księgi Apokalipsy Ap 11,19a.	• uzasadnia, że przyjęcie śmierci przez św. Maksymiliana za współwięźnia jest wynikiem świętości życia, • charakteryzuje wpływ nauczania ks. Jerzego Popiełuszki dla kształtowania narodowych postaw Polaków.

SEMESTR I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
VIII. Wydarzenia zbawcze	• wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), • przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w Kazaniu na Gorze (A.13.8), • podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), • wymienia okresy roku liturgicznego i święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa, • wymienia uroczystości i święta Pańskie, uroczystości wybranych świętych (B.2.2), • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi. • ukazuje związek pokłonu mędrców z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5), • podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa, • opisuje przejaw miłości Boga do człowieka w historii zbawienia (A.5.3), • charakteryzuje czyn św. Weroniki, • podaje, że postać Weroniki występuje w VI stacji nabożeństwa drogi krzyżowej,	• wymienia osiem błogosławieństw (C.9.1), • uzasadnia koncepcję szczęścia zawartą w ośmiu błogosławieństwach (C.9.5), • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym (A.10.5), • charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), • omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), • na podstawie dotychczasowej wiedzy przytacza wątki, tematy i postaci biblijne z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19) – „Bóg się rodzi”, • wskazuje na skutki wynikające z Odkupienia dla życia chrześcijanina (A.13.10), • analizuje i interpretuje tekst o pojmaniu Jezusa w ogrodzie Oliwnym,	• podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie, • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć żyjąc duchem ośmiu błogosławieństw, • wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny, • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa, • mówi z pamięci tekst kolędy i omawia jej przesłanie, • charakteryzuje podobieństwa w postawach w poszukiwaniu Mesjasza pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a mędrcami, • wskazuje współczesne sposoby naśladowania św. Weroniki, • podaje cechy wiernego przyjaciela Chrystusa, • określa, na czym polegała zdrada Judasza i charakteryzuje jego postać, • omawia, dlaczego podczas liturgii Wielkiego Czwartku Najświętszy Sakrament jest przenoszony do ciemnicy,	• uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego, • określa postawy ludzi wobec Jezusa, analizując tekst biblijny Mt 2,1-12, • interpretuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa,	• dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa, • na podstawie tekstu „Gorzkich żali” i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
VIII. Wydarzenia zbawcze	• wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu, • wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego, • podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12) • podaje przykłady, jak może ewangelizować, • podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostolstwo (także współczesnych) (F.2.4), • wymienia rożne sposoby oddawania czci Maryi, • przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) – różne formy nabożeństw majowych, • podaje tytuły tradycyjnych pieśni eucharystycznych, • uzasadnia, że udział w procesji Bożego Ciała świadczy o przynależności do wspólnoty Kościoła i wspólnoty parafialnej.	• zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6) – wyjaśnia: symbolikę grobu Pańskiego, przesłanie procesji Bożego Ciała na ulicach miast i wsi, symbolikę ciemnicy, • przytacza biblijne relacje o pustym grobie i chrystofaniach (A.6.1), • wymienia argumenty za prawdziwością zmartwychwstania Jezusa (A.6.2), • wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia, • wyjaśnia dogmat maryjny: Boże Macierzyństwo (A.13.12), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2).	• wskazuje przyczyny odchodzenia współczesnego człowieka od Chrystusa, • określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji, • uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego, • wyjaśnia wybrane wezwania „Litanii loretańskiej do NMP”, • wyjaśnia, że litania jest modlitwą, w której prosimy o wstawiennictwo Maryi u Jej Syna, Jezusa, • podaje nazwy miejsc związanych z cudami eucharystycznymi.	• interpretuje tekst sekwencji wielkanocnej, • uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej, stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła, • wyjaśnia znaczenie obrzędów, symboli i znaków używanych podczas procesji Bożego Ciała.	• opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew, • wymienia zwyczaje związane z uroczystością Bożego Ciała spotykane w jego regionie.